

DIN ISTORIA BRĂȚĂRILOR DE AUR ALE DACILOR

Antonovici Tatiana, prof. gr. I, Piatra – Neamț

Abstract: It was 106 AD. Three roman legions lead by Trajan, the 13th Emperor of the Roman Empire, are marching towards Sarmisegetuza Regia, the Dacian capital. Their goal is to conquer the Dacia by defeating Decebalus "The Brave", the Dacian king fortifying inside the capital walls. Preparing for the worse, Decebalus gathered around him a trusted hand of people and together with them burries all the Dacian treasures in the nearby woods and under the Sergetia riverbed. After an eroic fight, Decebalus was defeated by treason, Sarmisegetusa burned to the ground, most of the treasure discovered and acquired by romans. Over time the remaining hidden fortune raised the interest of several parties such: archaeologists, historians, Romanian state officials, art collectors and antiquities thieves. In this paper we are inviting you in a journey to discover the fabulous story of thirteen bracelets, part of the Dacian treasure and how these artefacts changed the world's perception about the Dacian civilisation.

Fig. 1.

Amplasată inteligent la o altitudine de 1.200 de metri pe un platou în Munții Șurianu numit Kogaion (fig. 1), pe un loc strategic al unui sistem de fortificații răsfirate pe culmile dealurilor din jur, cetatea dacică Sarmisegetusa Regia este o zonă în care istoria se împletește armonios cu frumusețea peisajelor din jur. Cercetată sistematic de arheologi începând cu anul 1924, jefuită câteodată de căutătorii de comori, Sarmisegetusa Regia este locul în care turistul ajunge nu chiar foarte ușor și de care se

desparte cu gândul că ar mai fi trebuit să afle ceva în plus.

A fost capitala Daciei preromane și centrul strategic al sistemului defensiv dac, cea mai mare fortificație a sa, care cuprindea șase citadele. „Sistemul de fortificații realizat de regii daci în Munții Șurianu impresionează prin modul unitar al concepției care a dus la edificarea lui. Scopul este de a ridica un brâu de fortificații care să apere capitala religioasă, politică și economică a Regatului Dac.- Sarmisegetusa Regia, azi Grădiștea de Munte, comuna Orăștioara de Sus. O serie de cetăți închid principalele căi de acces spre capitala Regatului Dac: Costești - Cetățuie, Blidaru, Bănița, Piatra Roșie, din județul Hunedoara, și Căpâlna din județul Alba; alături înflorind și așezări civile, iar zona fiind în antichitate mai dens locuită decât în prezent”, explică dr. Cristina Bodo, cercetător științific în cadrul secției de arheologie a Muzeului Civilizației Dacice și Romane Deva.

Sarmisegetusa Regia era formată din trei părți distincte, care, împreună, reprezintă o singură aglomerare de locuire din care făceau parte cetatea, zona sacră și „cartierele” cu construcții civile. Acestea din urmă sunt situate la est și vest de primele două. Cetatea era construită din blocuri masive de piatră așezată pe cinci terase, care conținea și o zonă sacră, cea mai importantă fiind Calendarul Circular, ilustrat în figura nr. 2. Zidul cetății avea, în momentul finalizării construcției, 3 m. grosime, o înălțime de 4 - 5 m. și îngrădea o suprafață de circa 3 hectare. Era în așa fel proiectat încât respecta marginile înălțimii, cetatea având o configurație mai puțin obișnuită, de

hexagon cu laturile inegale. În apropiere, spre vest, se afla, pe o suprafață de 3 km pătrați o așezare civilă în care se observă foarte multe locuințe, ateliere, magazii, hambare, rezervoare de apă.

La 100 de metri spre est, în dreptul porții cetății, din același punct cardinal se aflau sanctuarele, care aveau forme și mărimi variate. Erau situate pe o terasă, care fusese legată de poarta amintită anterior printr-un drum pavat. Nu

se știe dacă erau șapte sau opt sanctuare patrulatere, deoarece ele au fost distruse de romani în timpul ostilităților și nu se poate aprecia dacă era un singur sanctuar mare sau două mai mici, construite foarte aproape.

Capitala Daciei a atins apogeul sub Decebal, regele dac înfrânt în 106 d.Hr. de armatele romane, în timpul domniei împăratului Traian, după care, cuceritorii au stabilit acolo o garnizoană militară și au început să dărâme cetatea. Ruinele vechii capitale au fost scoase la lumină în anul 1923, datorită săpăturilor efectuate de Catedra de Arheologie a Universității din Cluj-Napoca, până în anul 1944.

În perioada anilor 1995 - 2001, întreaga zonă Sarmisegetusa Regia (înscrisă pe Lista Patrimoniului Mondial UNESCO în 1999) a fost vizată de activitățile unor grupări ale crimei organizate, care au practicat braconajul arheologic pe scară largă. Un număr foarte mare de obiecte de tezaur din aur, argint, bronz și fier au fost sustrate și exportate ilegal în Europa Occidentală și SUA.

Din cercetările făcute de Poliția de Patrimoniu din cadrul Inspectoratului General al Poliției Române a fost depistat omul care, pe 6 mai 2000, a descoperit primul tezaur de comori ale regilor daci din Munții Orăștiei. În fața magistraților Judecătoriei Deva, el a declarat cu lux de amănunte modul în care, împreună cu tatăl său, au scos de sub pământ zece brățări din aur masiv, care i-au schimbat viața. A fost îndrumat de căutători dotați cu detectoare de metale de ultimă generație și a săpat în apropiere de situl vechii fortărețe a Sarmisegetusei, în locul numit „sub Muchea Cetății” (Dacia Magazin nr.58/2009).

Printre altele, a afirmat că: la distanța de cinci metri de o stâncă aflată pe panta muntelui, s-a descoperit o lespede de piatră sub care se afla o groapă triunghiulară, cu dimensiunile de 50x50x60 cm, având pereții placați cu lespezi de piatră. În interiorul acesteia, după evacuarea pământului, s-au descoperit zece brățări spiralice, din aur masiv, așezate perechi, câte două, respectiv câte o brățară mai mică introdusă într-una mai mare; trei perechi de câte două brățări erau așezate vertical, iar alte două perechi de câte două brățări erau așezate orizontal, la nivel inferior, separate de primele printr-un strat de pământ (fig. 3).

Folosind un aparat de detecție a metalelor marca „Spectrum Wait”, braconierii din Deva au reușit ceea ce arheologii n-au reușit niciodată, descoperirea încă a două gropi sacre care conțineau și ele brățări de aur. Aceste trei gropi de cult erau amplasate într-un triunghi imaginar, cu vârful în vale, două dintre ele fiind pe pantă, iar a treia la poalele dealului, la est de incinta sacră unde se oficiau misterele cultului solar, demonstrând încă o dată cunoștințele extraordinare ale castei preoților daci.

Observând schița „inginerească” a gropilor de cult, cercetătorii de la Academia

Fig. 2.

Figura 3.

Militară, în frunte gen. dr. Emil Străinu, specialist în psihotronică și război radioelectronic afirmă că pe Căprăreața se afla un sistem de dispozitive de mare putere, iar gropile sacre erau asemenea cutiilor de rezonanță ce jucau rolul unor circuite oscilante transformatoare de frecvență „ce puteau focaliza, concentra și dirija energiile subtile”, unele brățări acționând ca niște bobine Tesla captatoare de energie radionică. Aceasta putea fi manevrată de preoții daci cu efect curativ, pentru întărirea sistemului imunitar, sporind capacitatea de autovindecare a organismului, dar și de a crea stări de mânie sau curaj nebunesc.

Preoții geto - daci probabil cunoșteau efectele „bobinelor” ca generatoare de energie vitală demonstrată de sofisticatul sistem de pe culmea Căprăreața, din incinta sacră de la Sarmisegetusa. Nu se știe cu ce „rație” radionică lucrau, dar se presupune că întregul sistem concentra în interior energie radionică din mediul înconjurător, ca apoi să o emane pentru a o insufla fie războinicilor, care plecau la luptă „*furor heroicus*” sau să o reverse asupra mulțimii în timpul ritualurilor sacre.

Mircea Eliade, care a studiat mitologia populară românească, afirmă despre războinicii daci că acționau pe câmpul de luptă fără teamă, asemenea lupilor. Este știut că stindardul de luptă al dacilor avea forma unui cap de lup cu gura deschisă, care se continua cu un corp de balaur, făcut din bronz sau argint, fixat cu gâtul într-o prăjină. Printr-un ingenios sistem interior, sub acțiunea curenților de aer, stindardul dac producea un șuierat puternic, ce avea ca efect îmbărbătarea luptătorilor proprii și panicarea celor inamici. De asemenea, inducea o stare de nervozitate cailor inamicului, care nu mai auziseră un asemenea sunet (fig. 4).

Figura 4.

Inițial, s-a crezut că la Sarmisegetusa Regia, a existat un singur tezaur descoperit și traficat pe piața neagră internațională între anii 1998 și 2001, dar, pe măsură ce statul român a reușit să identifice și să recupereze 13 brățări dacice, experții au ajuns la concluzia că există cel puțin patru astfel de tezaure, iar numărul total al spiralelor este de 24.

În continuare, mă voi referi la studiile despre aceste brățări, făcute de arheologul Ernest Oberländer Târnoveanu, directorul Muzeului Național de Istorie a României, care afirma că:

- brățările regale dacice reprezintă cea mai spectaculoasă categorie de obiecte ce provin din sfera civilizației dacice;
- ele sunt autentice, potrivit unui studiu amănunțit făcut asupra lor la Institutul Național de Fizică „Horia Hulubei” fiind lucrate din aur masiv, extras din râurile de lângă Sarmisegetusa;
- tehnica de prelucrare a aurului în cazul brățărilor era modelarea la rece specifică perioadei din care provin podoabele;

- lungimile lor erau cuprinse între 177,2 și 288 mm, iar greutatea variaua între 682,30 până la 1196,03 grame;
- din analizele de laborator a reieșit că brățările au stat o perioadă îndelungată sub pământ și doar unele au fost folosite.

Cercetătorul Florea Medelet a fost primul care, examinând 25 de brățări spiralate din argint, descoperite în împrejurimile Sarmisegetusei, a remarcat că acestea depășeau sensul strict de podoabe, încadrându-le în domeniul ritualico-magic. Brățările studiate erau terminate la ambele extremități cu capete de șarpe (șarpele fiind emblema religioasă a dacilor), urmate de 7 palmete înfățișând „pomul vieții”. La fel cum sunt și brățările de aur descoperite. „7” este și numărul magic folosit la construirea sanctuarului mare, care are 30 de formațiuni a câte 7 stâlpi.

Confecționarea inelelor și brățărilor de cult din aur, argint sau bronz a luat amploare în anii de glorie a tracilor sub regele zeu Zamolxe, devenind un brand științific de credință în nemurire. Purtarea acestor obiecte vindecătoare a înrădăcinat puternic în conștiința lor **cultul nemuririi**, și nu **cultul șarpelui**, cum considerau unii istorici pornind de la forma de spirală, terminată cu un cap de șarpe [3].

Brățările (fig. 5 – 13), erau purtate de monarhi și patriarhi la ceremoniile **cultului nemuririi și la ceremonialul sacru** ce se ținea în patru zile ale anului, corespunzătoare celor două solstiții și celor două echinoctii, precum și cu ocazia ceremoniilor rituale prilejuite de însămânțarea și recoltarea grâului, roirea albinelor, extragerea mierii și cerii, care aveau loc la reședința din complexul Kogaion [3].

Sub zona sacră a observatorului astronomic și a discului solar de andezit de pe Kogaionul de la Sarmisegetusa Dacică s-a dovedit existența unui sistem de catacombe care găzduiau un adevărat complex științific regal cu sanctuare, furnale, laboratoare chimice, depozite de produse alimentare și ateliere de prelucrare a aurului.

În sprijinul acestor afirmații venim cu următoarele dovezi:

- Încă din 1973, furnicile au scos la iveală din adâncurile zonei grâu milenar carbonizat;

- în 2003 un satelit american folosind procedeul URETIM ce pune în valoare emisiile color ale solului, a transmis imaginea spectrogramă a incintei sacre de la Sarmisegetusa [8], dezvăluind existența unei întinse concavități subterane ce corespunde cu zona indicată de grâul scos de furnici la suprafață.

- La 1 iulie 2006, când la Orăștie se comemora 1900 ani de la moartea eroică a lui Decebal, o furtună a smuls din rădăcini un fag secular, aruncând din adâncuri ca ofrandă, spre discul solar de andezit, sute de kilograme de grâu carbonizat, asemenea celui scos de furnici.

Toate acestea așteptă să fie scoase în întregime la lumină, de sub copaci și micașisturi prăvălite peste ele de-a lungul mileniilor [3].

Erudiții antici Origen și Clement Alexandrinul, descriind centrul științific de pe Kogaionul Sfânt, precizează unele amănunte ca: „în templul lui Zamolxe, în sanctuarul din mijloc, se reuneau regii și căpeteniile de oști ai ținuturilor din regat, precum și sacerdoții, după un anumit ritual religios. Ei purtau pe braț, brățări de aur masiv și brâu lat din piele albă de miel sub care se puteau vedea obiectele păstorului, agricultorului, constructorului și astronomului și anume: cavatul, sica, spicul de grâu și rigla cu 24 de gradatii reprezentând cele 24 de ore și instrumentul metric” [9].

Apolodor din Damasc a imortalizat în marmura de pe Columna lui Traian de la

Fig. 5.

Fig. 6.

Fig. 7.

Figura 8.

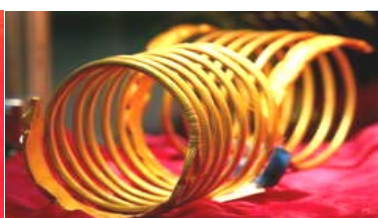

Figura 10.

Fig. 11.

Fig. 12.

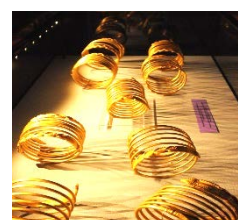

Fig. 13.

Roma, scene din războiul romano – dac între anii 106 – 107 când, după distrugerea Sarmisegetusei din munții Orăștiei, zeci de călăreți duceau pe cai coșuri enorme încărcate cu aur din tezaurul regal al lui Decebal (gravura de pe metopa 307), iar pe metopa 310 apar sacerdoții daci luați prizonieri care încercau să ducă tratative cu Traian, oferindu-i un kivot (lădiță) ce conținea secretul științei lor, probabil un sistem energetic de acumulare la care sunt atașate două brățări de aur, iar învățatul dac ce ținea kivotul cu mâna stângă are brațul drept ridicat, pe care sunt două fire de aur ce produc scânteii și lumină [3]. Arheologii au descoperit mai târziu o mică parte din misterioasele temple și instrumente folosite în atelierele de prelucrare a metalelor sau pentru construirea sanctuarelor, palatelor și cetăților dacice [3].

Dr. Ernest Târnoveanu, afirmă că meșterii care au făcut brățările au pornit de la lingouri de aur de aproape 50 cm. lungime din care făceau o spirală de 3 metri lungime, bătând metalul cu ciocane din lemn. Brățările nu erau șlefuite și au urme ale șederii în sol vreme îndelungată.

În urma expertizelor, cercetătorii au stabilit că spiralele din aur nu au fost purtate, ci depuse în pământ ca ofrandă zeilor. Nu sunt bijuterii, ci podoabe specifice statutului social, politic și religios al elitei de la Sarmisegetusa. Brățările dacice din aur, fiind oferite cândva zeilor, apoi furate în 2000, vândute pe piața neagră și întorcându-se pe căi ocolite în țară, fiind recuperate de statul român, au avut o istorie milenară care reprezintă o pagină zbuciumată a arheologiei românești.

În 7 ianuarie 2007, au fost readuse în țară patru brățări dacice de aur. În 25 ianuarie, în același an, a fost repatriată cea de-a cincea brățară de aur, mulțumită cooperării autorităților judiciare din România și Franța. În 12 iunie 2007 a fost recuperată cea de-a șasea brățară pe teritoriul național, de către ofițeri ai Poliției de Frontieră, în urma unei operațiuni sub acoperire. Pe 3 august au fost recuperate alte trei brățări, ca urmare a eforturilor autorităților judiciare și administrative, în colaborare cu omologii lor din Germania. Anul următor, în 2008, au ajuns la București alte două brățări. Pe 12 iulie 2009 a fost recuperată încă o brățară, de asemenea au fost aduse în țară un superb colier de aur și doi cercei de aur, sustrate din situl dacic de la Căpâlna, județul Alba, exportate ilegal înainte de 2005. Tot atunci au mai fost recuperate bijuterii dacice din argint, peste 2000 de monede dacice de argint dacice, grecești și romane, vase de bronz romane, sute de podoabe și accesorii de bronz romane, bizantine și medievale. „*Dacia era țara aurului cu nenumăratele ei comori și depozite din obiecte din aur din perioada bronzului și fierului cu o artă particulară ridicată între 1200 și 700 î.Hr. la o rară perfecțiune tehnică și distincție stilistică*” [2].

Existența cu aproape patru milenii înainte de Hristos a inelelor și brățărilor sacre descoperite pe întreg teritoriul al regatului dac, precum și tăblițele de lut de la Tărtăria și ceramica de Cucuteni cu o vechime de peste 5000 de ani, anulează definitiv falsă interpretare a șerpilor și falsă teorie că noi suntem urmașii Romei, mai ales când se recunoaște că Roma, capitala temutului imperiu a fost fondată cu peste trei milenii mai târziu.

În concluzie, deși dacii nu au lăsat nici o scriere, descoperirile făcute asupra tezaurilor regilor lor, au demonstrat cunoștințele extraordinare ale castei preoților, care au creat „*o cultură spirituală demnă de splendida lor civilizație materială*” [6], înaintea fondării temutului Imperiu Roman.

Bibliografie

1. **Pârvan V.** *Dacia. Ed. Științifică, București, 1972.*
2. **Pârvan V.** *Getica. Ed. Meridiane, București, 1982;*
3. **Rădoi D.** *Brandul dacilor nemuritori. Ed. Universul Științific, Buc. 2010.*
4. **Burda Șt.** *Tezaure de aur din România. București, 1979.*
5. **Vasiev V., Giugudean H., Aldea I.** *Civilizația dacică timpurie în aria intracarpatică a României. Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1991.*
6. **Daicoviciu H.** *Dacia de la Burebista la Decebal. Ed. Dacia, Cluj. 1972.*
7. *Istoria Românilor, vol. 1, Ed. Enciclopedică, București. 2001.*
8. **Ursu T.** *Pledoarii pro – dacice. Ed. Dacia, Cluj- Napoca, 2009.*
9. **Beldeuna Th.** *Zamolxis – preot și legiuitor al geto – dacilor. Dacia Magazin, nr 32, mai 2004.*
10. **Târnăveanu E.** *Combaterea traficului cu bunuri culturale. Ed. Științifică, București, 2013.*